

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЧЕРНІГІВСЬКИЙ КОЛЕГІУМ»

ІМЕНІ Т.Г. ШЕВЧЕНКА

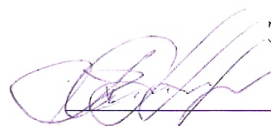
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ ТА
СОЦІОГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

ІМЕНІ О.М.ЛАЗАРЕВСЬКОГО

Кафедра права, філософії та політології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри

О.О. Чорний

«28» серпня 2020 року

ПРОГРАМА

НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ

рівень вищої освіти: другий (магістерський)

галузь знань 03 «Гуманітарні науки»

спеціальність: 033 Філософія

ЧЕРНІГІВ – 2020-2021 р.

Робоча програма науково-дослідної практики для студентів спеціальності 033 «Філософія». – Чернігів: НУЧК імені Т.Г.Шевченка, 2020. – 15 с.

Розробники:

Чорний О.О. – доктор філософських наук, завідувач кафедри права, філософії та політології Навчально-наукового інституту історії та соціогуманітарних дисциплін імені О.М.Лазаревського

Мельник А.І. - доктор філософських наук, професор кафедри права, філософії та політології Навчально-наукового інституту історії та соціогуманітарних дисциплін імені О.М.Лазаревського

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри права, філософії та політології

Протокол № 1 від 28 серпня 2020 року

ВСТУП

Науково-дослідна практика є складовою частиною освітньої програми професійної підготовки магістрів. У програмі і методичних рекомендаціях розглядаються загальні положення проведення науково-дослідної практики, вибір бази практики, питання організації і змісту практики та підведення її підсумків. Програма і методичні рекомендації логічно структуровані, що дозволить керівникам практики чіткому плануванню та регламентуванню діяльності студентів і керівників під час практики та окресленню її головних результатів. Вони сприятимуть плановому, поетапному набуттю студентами практичних професійних навичок і застосування набутих теоретичних знань у науково-дослідній діяльності. Методичні рекомендації можуть бути корисними науково-педагогічним і педагогічним працівникам, магістрам, студентам педагогічних спеціальностей, усім, хто цікавиться проблемами організації та проведення науково-дослідної практики.

Науково-дослідна практична діяльність студентів є важливим етапом процесу підготовки майбутніх фахівців у вищій школі. Практика здобувачів вищої освіти є невід'ємною складовою освітньо-професійної програми підготовки магістрів денної і заочної форм навчання напряму підготовки 033 - «Філософія та соціогуманітарні дисципліни» та здійснюється відповідно до навчального плану. Науково-дослідна практика магістрів це обов'язковий компонент освітньо-професійної програми для здобуття кваліфікаційного рівня магістра з напряму підготовки «Філософія та соціогуманітарні дисципліни» та має на меті набуття студентом професійних навичок і вмінь здійснення самостійної науково-дослідної діяльності. Вона спрямована на закріплення теоретичних знань, одержаних студентами під час навчання, набуття і удосконалення практичних навичок і умінь у процесі професійної діяльності, розвиток у студентів здатності компетентного прийняття рішень у виробничих ситуаціях, оволодіння сучасними методами та формами науково-дослідної діяльності.

Головним навчально-методичним документом, що забезпечує комплексний підхід до організації практичної підготовки, системності, безперервності, послідовності навчання студентів, є програма науково-дослідної практики. Мета програми полягає у чіткому плануванні та осмисленій діяльності студентів і керівників під час практики та окреслення її головних результатів. Програма науково-дослідної практики передбачає планове, поетапне набуття студентами практичних професійних навичок і застосування набутих теоретичних знань із дисципліни «Методологія та методи науково-філософських досліджень» у реальних умовах. Програма містить зміст, цілі і завдання науково-дослідної практики, види і терміни проходження практики, бази проходження практики, організацію практики, форми звітності студента про практику, норми оцінювання роботи студентів під час практики. У методичних рекомендаціях розглядаються загальні положення проведення науково-дослідної практики, вибір бази проведення практики, питання організації і проведення практики, зміст практики та підведення підсумків науково-дослідної практики студентів Навчально-наукового Інституту історії та соціогуманітарних дисциплін імені О.М. Лазаревського. Програма і методичні рекомендації «Науково-дослідна практика» можуть бути корисними науково-

педагогічним і педагогічним працівникам, магістрам, студентам педагогічних спеціальностей, усім, хто цікавиться проблемами організації та проведення науково-дослідної практики.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма науково-дослідної практики складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістра галузі знань: 03 Гуманітарні науки 033. Філософія.

Науково-дослідна практика – вид навчальної роботи, який спрямований на поглиблення та закріплення теоретичних і практичних знань, отриманих магістрами у процесі навчання, набуття і вдосконалення практичних навичок за обраною магістерською програмою. Виконання магістрантами науково-дослідних завдань у період практики повинно ґрунтуватися на розумінні загальної логіки дослідницької роботи і застосуванні інструментарію, який прийнятий у сучасних наукових дослідженнях. Зазначена практика для магістрів є однією із форм професійного навчання у вищій школі і становленні їх як професіоналів-дослідників.

Предметом є науково-дослідна робота як специфічний вид науково-практичної діяльності в галузі науки й освіти.

Міждисциплінарні зв'язки: науково-дослідна робота тісно пов'язана із вивченням психології, педагогіки, соціології та спеціальних методик, методології та методики наукових досліджень, проходження педагогічної практики на основі міжпредметних зв'язків тощо. Науково-дослідна робота магістрів ґрунтується на дотриманні принципів доступності, науковості та послідовності, а саме на знаннях, уміннях та навичках отриманих при вивченні вступу до спеціальності, загальної психології, педагогіки, теорії та методики за професійним спрямуванням, методології та методики науково-педагогічних досліджень тощо. Науково-дослідна практика магістрів є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми для здобуття кваліфікаційного рівня магістра з відповідної спеціальності і має на меті набуття студентом професійних навичок та вмінь здійснення самостійної науково-дослідної роботи.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ

Головна мета науково-дослідної практики магістрів – підготовлення глибоко мислячого спеціаліста, який володіє основами теорії науки і творчої діяльності, практичними навичками збору, оброблення та аналізу даних, результатів наукових експериментів, здатного генерувати ідеї, володіти нахилами і здібностями до наукових повідомлень і прогнозів.

Цілі науково-дослідної практики магістрів:

- формування і розвиток професійних знань у галузі філософії, закріплення набутих теоретичних знань із дисциплін магістерської програми;

- оволодіння необхідними професійними компетенціями за обраним напрямом спеціальної підготовки;
- збір фактичного матеріалу для якісного підготовлення випускної магістерської роботи.

Основними завданнями науково-дослідної практики є:

- оволодіння сучасною методологією наукового дослідження;
- закріплення знань, умінь і навичок, здобутих у процесі вивчення дисциплін за магістерською програмою;
- оволодіння сучасними методами збирання, аналізу та оброблення наукової інформації;
- оволодіння вміннями викладати здобуті результати у вигляді звітів, публікацій, доповідей;
- формування уявлень про сучасні інформаційні технології наукової інформації;
- формування навичок самоосвіти і самовдосконалення, сприяння активізації науково-дослідної діяльності магістрантів

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати :

- сутність та особливості методології наукового дослідження;
- основні принципи роботи з емпіричною базою дослідження;
- методи наукових досліджень;
- види інформаційного забезпечення та використанні джерел інформації у науково-дослідній роботі;
- наукознавчі та методологічні основи наукових досліджень;
- особливості організації науково-дослідної роботи;
- вимоги до оформлення результатів науково-дослідної роботи;
- етичні та правові основи наукової діяльності тощо

уміти :

- застосовувати понятійний апарат методології наукових досліджень;
- відбирати та аналізувати необхідну інформацію;
- формулювати мету, завдання та гіпотезу наукового дослідження;
- планувати та проводити емпіричні дослідження;
- порівнювати отримані результати дослідження із теоретичними обґрунтуванням проблеми;
- формулювати висновки наукового дослідження;
- оприлюднювати та упроваджувати результати науково-дослідної практики;

- складати звіти та доповіді тощо.

Компетентності студента, які формуються під час проходження науково-дослідної практики

Процес проходження практики спрямовується на формування таких компетентностей:

- здатність розуміти сутність поняття «наукове дослідження», знання його основних складових і характеристик;
- здатність володіти знаннями з методології та методики проведення науково-педагогічних досліджень;
- здібність проводити процедуру наукового дослідження;
- здатність формулювати тему наукового дослідження та розробляти план його реалізації;
- здібність відбирати та аналізувати необхідну інформацію для наукового дослідження;
- здібність формулювати мету, завдання та гіпотезу наукового дослідження;
- здатність планувати та проводити емпіричні дослідження;
- здібність порівнювати отримані результати дослідження із теоретичним обґрунтуванням проблеми;
- здібність формулювати висновки наукового дослідження
- здатність складати звіти і доповіді наукового дослідження та публічно презентувати його результати.

По закінченні практики магістри повинні володіти:

- прийомами організації науково-дослідної роботи;
- методами проведення наукового дослідження;
- етикою та культурою науково-дослідної діяльності.

Робота магістрантів під час науково-дослідної практики організується відповідно до логіки роботи над магістерською дисертацією. Вони працюють з першоджерелами, монографіями, авторефератами і дисертаційними дослідженнями, аналізують результати досліджень, консультуються з науковими керівниками і викладачами кафедри.

1. 3. ВИДИ ТА ТЕРМІНИ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИК

Відповідно до обсягу програми підготовки (кількості кредитів ECTS) та нормативному терміну навчання магістра за спеціальністю 033 Філософія (1,4 роки), затверджено графік навчального процесу. Згідно графіка навчального процесу науково-дослідна практика проводиться одинадцятому семестрі впродовж чотирьох тижнів. Конкретний час проведення практики визначається наказом по Університету. На проходження науково-дослідної практики магістрам відводиться 120 годин / 4 кредитів ECTS.

4. БАЗИ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИК

Науково-дослідна практика організується кафедрою права, філософії та політології Навчально-наукового Інституту історії та соціогуманітарних дисциплін імені О.М. Лазаревського. Завідувач кафедри призначає відповідального за науково-дослідну практику на кафедрі.

Для безпосереднього керівництва практикою кожного студента кафедра призначає наукового керівника з числа викладачів з науковим ступенем доктора або кандидата наук, який, як правило, поєднує ці обов'язки з обов'язками наукового керівника кваліфікаційної роботи студента.

Практика проходить на кафедрах Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г Шевченка.

На практиці магістри знайомляться з тематикою наукових досліджень кафедри, тематикою кандидатських і докторських дисертацій; процесом підготовки до видання збірників наукових праць і часописів; вивчають інформаційні ресурси наукових бібліотек та архівів з метою їх використання під час написання магістерської кваліфікаційної роботи та подальшої наукової діяльності.

5. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИКИ

Науково-дослідна практика для студентів магістратури за спеціальністю «Філософія» проводиться згідно з навчальним планом для денної та заочної форм навчання. Програма науково-дослідної практики передбачає виконання поставлених завдань практики. Кожен студент повинен отримати конкретні наукові результати з обраної наукової проблеми, що будуть відображені у формулюванні теми випускної кваліфікаційної роботи магістра.

Програма науково-дослідної практики студентів магістратури складається з наступних частин:

- формування індивідуального графіку проходження науково-дослідної практики;
- складання бібліографії джерел з теми магістерської роботи;
- участь у науково-дослідній роботі кафедри (допомога у підготовці до видання збірників наукових праць, підготовці і проведенні наукових конференцій тощо);
- участь у науково-практичних конференціях;
- написання статті або тез з по темі магістерської роботи (дисертації);
- виконання індивідуального завдання;
- оформлення звіту про проходження науково-дослідної практики і його захист.

Викладач кафедри забезпечує науково-методичне керівництво у процесі проходження практики і контроль за виконанням плану, перевіряє і оцінює кінцеві результати на підставі характеристики і звіту, які представлені студентом після завершення роботи.

Під час проходження практики студент зобов'язаний:

- сумлінно виконувати завдання практики, передбачені програмою;
- виявляти високу відповідальність, старанність, творчу ініціативу, наполегливість, організованість, дисциплінованість, педагогічний такт і гуманність;
- систематично вносити записи до щоденника з практики та своєчасно подавати на перевірку необхідну документацію.

Наприкінці практики студент звітує про виконання програми науково-дослідної практики на засіданні кафедри й подає звітну документацію. Підсумки науково-дослідної практики підбиваються на засіданні кафедри та захисті магістерських робіт.

6. ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Зміст науково-дослідної практики визначається загальною концепцією магістерської підготовки за спеціальністю «Філософія». Він включає в себе освітньо-виховну, освітньо-пізнавальну, практичну і дослідницьку діяльність магістрантів, і передбачає системне бачення проблеми по темі магістерської дисертації, а також формування необхідних дослідницьких компетенцій майбутнього викладача. Під час науково-дослідної практики магістри беруть участь у різних видах наукової, науково-педагогічної або організаційної роботи базових ВНЗ.

При цьому магістри:

- вивчають головні наукові завдання за напрямом робіт ВНЗ, інноваційні підходи, які реалізуються у практичній діяльності;
- відпрацьовують практичні навички з творчої реалізації поставлених завдань дослідження;
  - практично оволодівають методами досліджень;
  - реалізують на практиці творчий підхід до методів дослідження;
  - здійснюють практичну перевірку своєї готовності до інноваційної діяльності у галузі освіти і науки;
  - здійснюють систематизацію теоретичних знань для якісного виконання поставленої у темі випускної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» науково-практичної задачі;
  - вивчають і узагальнюють літературні джерела за темою випускної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»;
  - виконують індивідуальні науково-практичні завдання, критично осмислюють теоретичну базу з метою якісного виконання випускної кваліфікаційної роботи та її захисту;
  - здійснюють підготування наукової статті до друку;
  - готують доповіді і виступи на методичних семінарах, наукових конференціях тощо.

Програма науково-дослідної практики конкретизується і доповнюється для кожного магістранта залежно від специфіки і характеристики виконуваної роботи.

7. ФОРМИ ЗВІТНОСТІ СТУДЕНТА ПРО ПРАКТИКУ

Науково-дослідна практика вважається завершеною за умови виконання студентами всіх вимог програми практики.

Виконання практики завершується підготовкою та захистом звіту про практику. Матеріали до звіту готують щоденно, а його безпосереднє оформлення здійснюють протягом останнього тижня практики.

Студенти готують звіт про практику засобами текстового редактора Word і друкують його на стандартних аркушах формату А4 (210x297 мм). Оформлення звіту здійснюють згідно з ДСТУ 3008-95 «Документація. Звіти у сфері науки і техніки». Розміри полів: верхнє, ліве та нижнє – 2,0 см, праве – 1,0 см. Надрукована сторінка не повинна перевищувати 40 рядків. Нумерують сторінки вгорі справа без крапки з використанням арабських цифр. Номер підpunkту складається з номера розділу, порядкового номера підрозділу, порядкового номера пункту та порядкового номера підpunkту, розділених крапкою (наприклад, 1.3.2.1.).

Відповідно до зазначеного стандарту рекомендовано такі налаштування для текстового редактора WORD. Шаблон – нормальний (Normal). Основний текст набирають шрифтом (Times New Roman) нормального накреслення (Normal) розміром 12 pt з міжрядковим інтервалом 1,5 або розміром 14 pt з міжрядковим інтервалом 1,0.

Додатки можуть містити зразки листів-направлень на практику та зразки звітних документів: щоденник, титульну сторінку звіту, графік відвідування баз практики відповідальними особами тощо.

Достовірність викладеної у звіті інформації засвідчується підписом керівника практики від організації та скріплюється печаткою організації.

Прошитий або скріплений скобами звіт та щоденник про практику (з відгуком керівника практики від організації) протягом 3-х днів після завершення практики здають керівникові практики від кафедри педагогічної творчості, який перевіряє правильність оформлення, підписує і передає на кафедру.

Для проведення захисту практики на засіданні кафедри права, філософії та політології затверджують комісію у складі не менше 3-х викладачів кафедри. Захист практики проводиться протягом перших десяти днів семестру, який починається після закінчення практики. Підведення підсумків практики здійснюється шляхом індивідуального захисту практики кожним студентом. Під час захисту студент розповідає комісії про проходження практики, формулює завдання практики і пояснює їхнє виконання; інтерпретує отримані результати, відстоює обрану ним методику виконання завдань.

За результатами захисту виставляють диференційовану оцінку, яку заносять до залікової відомості і залікової книжки студента за підписом керівника практики від кафедри.

8. НОРМИ ОЦІНЮВАННЯ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС ПРАКТИКИ

Процес оцінювання знань студентів передбачає:

- перевірку керівниками практики звіту з практики та написання відгуку;
- захист звіту студентом перед комісією.

Під час захисту оцінюються:

- повнота виконання програми практики та індивідуального завдання;
- відповіді студента на поставлені запитання.

Критерії розрахунку рейтингових балів за науково-дослідну практику зазначені у таблиці. Студенту, який не виконав програму практики без поважних причин, отримав негативний відгук на засіданні кафедри про виконану роботу або не набрав достатню кількість балів, рішенням кафедри направляють на здачу Державного іспиту.

Критерії розрахунку рейтингових балів за науково-дослідну практику

№	Види діяльності	Кількість балів	Кількість робіт	Максимальна кількість балів
1	Участь у настановній та підсумковій конференціях. Підготовка звітної документації	0 – 2,5	2	5
2	Ведення і оформлення щоденника науково-дослідної практики	0 – 10	1	10
3	Ознайомлення з нормативно-правовою документацією кафедри	0 – 2,5	2	5
4	Відвідування засідання кафедри	0 – 10	1	10
5	Відвідування публічного захисту дисертаційного дослідження у спецраді ВНЗ	0 – 5	1	5
6	Виконання доручень співробітників кафедри	0 – 1	5	5
7	Участь у науково-практичній конференції (методологічному семінарі).	0 – 10	1	10

8	Складання бібліографії для магістерської роботи	0 – 10	1	10
9	Підготовлення рукопису тез (статті) для публікації	0 – 20	1	20
10	Розроблення плану-проспекту магістерської роботи	0 – 20	1	20
	Разом			100

Шкала оцінювання: ВНЗ, національна та ECTS

Оцінка ECTS	Оцінка в балах	За національною шкалою	
		Екзаменаційна оцінка,	оцінка з диференційованого заліку
A	90-100	5	Відмінно
B	81-89	4	Дуже добре
C	71-80		Добре
D	61-70	3	Задовільно
E	51-60		Достатньо

Інституту може бути надано право проходження практики повторно при виконанні умов, визначених фаховою кафедрою. Студент, який востаннє отримав негативну оцінку з практики, відраховується з університету. Підсумки проведення кожної практики обговорюються на засіданні кафедри педагогічної творчості, а загальні підсумки практики підбиваються на засіданні вченої ради Навчально-наукового Інституту історії та соціогуманітарних дисциплін імені О.М. Лазаревського.

9. ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ

Науково-дослідна практика магістрів напряму підготовки 033 «Філософія», її тривалість і терміни проведення визначаються навчальним планом.

Зміст науково-дослідної практики визначається програмою зазначеного напряму підготовки. На підставі наскрізної програми розробляється програма і робоча програма науково-дослідної практики.

Організація науково-дослідної практики магістрів у НУЧК імені Т.Г.Шевченка та норми часу для планування і обліку навчальної роботи з керівництва практикою регламентуються відповідними наказами ректора.

Графік проведення науково-дослідної практики магістрів напряму підготовки «Філософія» подається кафедрою керівництву факультету та затверджується наказом ректора до початку навчального року.

Реєстр баз науково-дослідної практики формується за поданням декана факультету, директора інституту та затверджується наказом ректора університету.

Проект наказу про проходження науково-дослідної практики магістрами подається до відділу практичної підготовки за місяць до початку практики. Згідно з наказом, студенти отримують направлення до визначеної бази практики.

До керівництва практикою студентів залучаються досвідчені викладачі кафедри. Викладач кафедри забезпечує науково-методичний супровід студента під час проходження практики і здійснює контроль за виконанням плану, перевіряє і оцінює кінцеві результати на підставі характеристики і звіту, які подаються студентом після завершення роботи. Для якісної організації роботи керівників практики зі студентами складається графік відвідування баз практики.

Кафедра «Права, філософії та політології» перед початком практики проводить настановну конференцію для студентів-практикантів і викладачів, які керують практикою. Під час конференції студенти знайомляться з основними вимогами щодо проходження практики й оформлення звітної документації, отримують загальні й індивідуальні завдання. Керівники дипломних робіт визначають індивідуальні завдання для кожного студента, відповідно до обраної теми магістерської роботи.

Студенти, згідно направлень, прибувають до визначених баз практики. Прибувши до бази практики, студент повинен подати керівнику практики щоденник, пройти інструктаж із правил внутрішнього розпорядку організації, техніки безпеки, уточнити план проходження практики та отримати виробничі завдання.

Зарахування студентів на практику оформлюється відповідним наказом у якому зазначаються робочі місця та керівники практики від організації. На початку науково-дослідної практики студент оформлює, за потреби, перепустку до бази практики. Практика проходить у підрозділах установи, де практиканти знайомляться зі структурою цього підрозділу (відділу), посадовими обов'язками його співробітників. Оплата праці безпосередніх керівників практики від бази практики здійснюється відповідно до нормативних документів Міністерства освіти і науки України та на підставі наказу або розпорядження керівника бази практики і поданої фінансової документації встановленої форми.

Копія наказу бази практики про розподіл студентів і призначення керівників від бази практики подається у відділ практичної підготовки у перший тиждень практики. Відомості про оплату роботи керівників від бази практики і доручення на отримання заробітної плати подаються у відділ практичної підготовки у перший тиждень після закінчення практики.

Наприкінці практики студент звітує про виконання програми на базі практики й подає необхідну звітну документацію.

Підсумки науково-дослідної практики обговорюються на засіданнях кафедри, а загальні підсумки практики підводяться на засіданні вченої ради інституту. Затверджений вченою радою інституту звіт про проведення практики подається до відділу практичної підготовки до завершення відповідного семестру.

10. ЗМІСТ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ

Зміст науково-дослідної практики визначається загальною концепцією магістерської підготовки. Він включає в себе освітньо-виховну, освітньо-пізнавальну, практичну і дослідницьку діяльність магістрантів і передбачає системне бачення проблеми по темі магістерської дисертації, а також формування необхідних дослідницьких компетенцій майбутнього науковця, методиста, викладача, соціально-адміністративного працівника.

Під час науково-дослідної практики магістри беруть участь у різних видах наукової, науково-педагогічної або організаційної роботи базових ВНЗ.

При цьому магістри:

- вивчають головні наукові завдання за напрямом робіт ВНЗ або лабораторій; інноваційні підходи, які реалізуються у практичній діяльності;
- відпрацьовують практичні навички з творчої реалізації поставлених завдань дослідження;
- практично оволодівають методами досліджень;
- реалізують на практиці творчий підхід до методів дослідження;
- опрацьовують результати дослідження НДР, проводять їх аналіз та інтерпретацію;
- здійснюють практичну перевірку своєї готовності до інноваційної діяльності у галузі освіти і науки;
- здійснюють систематизацію теоретичних знань для якісного виконання поставленої у темі випускної роботи науково-практичної задачі освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»;
- вивчають і узагальнюють літературні джерела за темою випускної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»;
- розробляють анкети для проведення експериментального дослідження по темі магістерської роботи;
- виконують індивідуальні науково-практичні завдання, критично осмислюють теоретичну базу з метою якісного виконання випускної кваліфікаційної роботи та її захисту;
- здійснюють підготовку наукової статті (тез) до друку;
- готують доповіді і виступи до методичних семінарів і науковопрактичних конференцій тощо.

Програма науково-дослідної практики конкретизується і доповнюється для кожного магістра залежно від специфіки і характеристики виконуваної роботи. Основні завдання науково-дослідної практики відображаються в індивідуальному графіку з дотриманням визначених у ньому термінів виконання завдань.

Студент здійснює відмітки та записує зміст і обсяг виконаної роботи у щоденник практики, а також її результати протягом всієї практики. Фактичне виконання засвідчують науковий керівник та керівник практики від кафедри з відміткою про вчасність його представлення. Результатом практики має стати одержання нових наукових результатів, які будуть використані у подальших наукових розвідках практиканта, на підставі яких буде уточнено мету, об'єкт, предмет подальших досліджень за темою магістерської роботи, які будуть покладені в основу виконання магістерської дисертації.

11. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ

Після закінчення терміну проходження науково-дослідної практики студенти звітують про результати виконання програми та індивідуального завдання згідно з календарним графіком. Практика вважається завершеною за умови виконання студентами всіх вимог програми практики.

Проходження науково-дослідної практики студентом закінчується підготовкою та захистом звіту про практику. Результати науково-дослідної практики підводяться на підсумковій студентській конференції факультету. Оцінювання результатів практики є диференційованим і враховується під час призначення стипендії.

Перед заліком студент подає звіт по практиці, коротку характеристику, підписану керівником практики від бази практики, щоденник, робочі матеріали (форми, бланки, розрахунки та ін.). На заліку враховується якість відповіді студента, оформлення звіту, оцінка керівника від організації. Після здачі заліку звіт передається на кафедру.

Для проведення захисту науково-дослідної практики на засіданні кафедри педагогічної творчості затверджують комісію у складі не менше 3-х викладачів кафедри. Захист практики проводиться протягом перших десяти днів семестру після закінчення практики. Підведення підсумків практики здійснюється шляхом індивідуального захисту практики кожним студентом. За результатами захисту виставляють диференційовану оцінку, яку заносять до залікової відомості і залікової книжки студента за підписом керівника практики від кафедри.

Студент, який не виконав програму науково-дослідної практики без поважних причин, отримав незадовільний відгук на базі практики або незадовільну оцінку складання заліку, направляється на практику вдруге в період канікул за рахунок студента або відраховується з університету.

Шкала оцінювання: ВНЗ, національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для диференційованого заліку	Для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано

80–89	B	добре	
70–79	C	добре	
65–69	D	задовільно	
60–64	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного проходження практики	не зараховано з можливістю повторного проходження практики
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним проходження практики	не зараховано з обов'язковим повторним проходження практики

Підсумки проведення науково-дослідної практики обговорюються на засіданні кафедри права, філософії та політології, а загальні результати практики підводяться на засіданні вченої ради Навчально-наукового інституту історії та соціогуманітарних дисциплін імені О.М. Лазаревського.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Загвязинский В. И., Атаханов Р. Методология и методы психологопедагогического исследования : учеб. пособ. для студ. высш. учеб. заведений / В. И. Загвязинский, Р.Атаханов. – 5-е изд., испр. – М. : Издательский центр “Академия”, 2008. – 208 с.
2. Ивин А. А. Философия науки : учеб.пособ. Для аспирантов и соискателей / Александр Архипович Ивин. – М.: Изд-во ЛКИ, 2007. – 264 с.
3. Ильин В.В. Философия науки : учебник / В. В. Ильин. – М. : Изд-во МГУ, 2003. – 360 с.
4. Ковальчук В. В. Основи наукових досліджень : навч. посібник / В.В.Ковальчук. – К. : Видавничий Дім “Слово”, 2009. – 240 с.
5. Краевский В.В., Бережнова Е. В. Методология педагогики: новый этап : учеб. пособ. для студ. высш. учеб. заведений / В. В.Краевский, Е. В.Бережнова. – М. : Издательский центр “Академия”, 2006. – 400 с.
6. Крушельницька О. В. Методология і організація наукових досліджень : навч. посібник / О. В. Крушельницька. – К. : Кондор, 2003. – 192 с.
7. Лукашевич В. К. Философия и методология науки : учеб. пособие / В. К. Лукашевич. – МН. : Совр.шк., 2006. – 320 с.
8. Пилипчук М. І., Григор'єв А. С., Шостак В. В. Основи наукових досліджень: підручник / М. І. Пилипчук, А. С. Григор'єв, В. В. Шостак. – К. : Знання, 2007. – 270 с.

9. Пілюшенко В. Л., Шкрабак І. В., Словенко Е. І. Наукове дослідження: організація, методологія, інформаційне забезпечення : навч. посібник / В. Л. Пілюшенко, І. В. Шкрабак., Е. І. Словенко. – Київ : Лібра, 2004. – 344 с.

10. Рузавин Г. И. Философия науки : учеб.пособ. для студентов и аспирантов высших учебных заведений / Георгий Иванович Рузавин. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2008. – 183 с.

11. Стеченко Д. М., Чмир О. С. Методологія наукових досліджень : підручник / Д. М. Стеченко, О. С. Чмир. – К. : Знання, 2005. – 309 с.

12. Цехмістрова Г. С. Основи наукових досліджень : навч. посібник / Г. С. Цехмістрова. – Київ : Видавничий Дім “Слово”, 2004. – 240 с.

13. Шейко В. М., Кушнарєнко Н. М. Організація та методика науководослідницької діяльності : підручник / В. М. Шейко, Н. М. Кушнарєнко. – 6-те вид., переробл. і доповн. – К. : Знання, 2008. – 310 с. 17

Додаткова:

1. Білуха М. Т. Методологія наукових досліджень. – К. : АБУ, 2002. – 480 с.

2. Декарт Р. Міркування про метод. Начала філос. /Р.Декарт. –М. 1998. -54 с.

3. Загвязинский В. И. Методология и методика дидактического исследования / В. И. Загвязинский. – М., 1982. – 124 с.

4. Ковальчук В. В., Моїсєєв Л. М. Основи наукових досліджень: навч. посібник / В. В. Ковальчук. – К., ВД «Професіонал», 2004. – 208 с.

5. Краєвський В. В. Методологія наукового дослідження.– СПб., 2001.–144 с.

6. Основи наукових досліджень: навч. посібник для студентів економічних спеціальностей / за ред. В.С. Марцина. – Л. : Ромус-Поліграф, 2002. – 128 с.

7. Основы научных исследований: учеб. для технических вузов / под ред. В. И. Кругова, В. В. Попова. – М. : Высш. шк., 1989. – 400 с

8. Папковская П. Я. Методология научных исследований: курс лекций / П. Я. Папковская. – Мн. : ООО «Информпресс», 2002. – 176 с.

9. Пащенко В. М. Методологія та методи наукових досліджень : навч. посібник / В. М. Пащенко. – Ніжин : ТОВ «Видавництво «Аспект-Поліграф», 2010. – 232 с.